

G

GOLGOTA je pahorek za hradbami města Jeruzaléma, na kterém byl ukřižován Ježíš Kristus. Kromě tohoto z hebrejštiny přejatého jména se používá také jméno **Kalvárie**, odvozené z latiny. Obě znamenají „lebka“ – zřejmě proto, že pahorek svým tvarem připomínal velkou lebku.

Židovská velerada obvinila Ježíše, že se prohlašuje za krále a Mesiáše, a římský místodržitel Pontius Pilát jej odsoudil k smrti. Vojáci na Ježíše vložili kříž, vyvedli ho na Golgotu a ukřižovali. Dnes na tomto místě stojí velký chrám, do něhož putují lidé z celého světa.

H

HŘÍCH je skutek, o kterém člověk ví nebo tuší, že je zlý, a přesto ho udělá. Hřeší také ten, kdo ubližuje zlým slovem, zaobírá se špatnými myšlenkami nebo nekoná dobro (třeba neplní své povinnosti nebo si nevšímá, co potřebují druzí).

Každý hřích kazí vztah člověka k Bohu, k jiným lidem i k sobě samému.

První svátost na odpuštění hříchů je **křest**. Další je **svátost smíření**. V ní Bůh prostřednictvím kněze odpouští ty hříchy, kterých se dopustil člověk již pokřtěný. K tomu je důležitá **lítost** a **předsevzetí** v budoucnu se polepšit.

Vydává Katechetické centrum Biskupství brněnského jako přílohu Katechetického věstníku č. 5/2005-06. Návod na zhotovení obalu pro tyto kartičky byl uveřejněn v čísle 1-2/05-06. Kartičky stříhejte podél čar. Písmena nebudou vždy navazovat přesně podle abecedy, některá budou i vícekrát.

CH

CHRÁM je prostor, v němž se lidé scházejí k bohoslužbě. Katolické chrámy mají různé názvy. **Katedrála** nebo **dóm** je ve městě, kde sídlí biskup. Farnost se schází v **kostele**. Některé menší stavby se nazývají **kaple**. Svůj kostel nebo kapli má také každý klášter.

Každý kostel má své jméno – podle svätce, kterému je zasvěcen. Tak máme například kostel svätého Václava, chrám Nanebevzetí Panny Marie atd.

Na věži kostela bývá kříž, který nám připomíná Pána Ježíše, jeho smrt i zmrtvýchvstání. Když se totiž lidé v kostele scházejí, Ježíš je uprostřed nich.

I

IZRAEL je země, která leží na pobřeží Středozemního moře. Má složitou historii i současnost.

Jméno Izrael lze přeložit jako „zápasí s Bohem“. Podle vyprávění první knihy Mojžíšovy tak pojmenoval starozákonního patriarchu Jakuba sám Bůh poté, co s ním bojoval. Pak jméno přešlo na označení celého **židovského národa**.

Za praotce **izraelského národa** je považován Abrahám, který jako první uvěřil v jediného Boha. Mezi všemi národy na zemi si Bůh vybral právě tento maličký národ, aby se z něj narodil Boží Syn – Ježíš Kristus.

Znáš „sedmero hlavních hříchů“?

Jsou to: pýcha
lakomství
smilstvo
závist
nestřídmost
hněv
lenost

Těmto sedmi zlým náklonnostem se říká „hlavní hříchy“ proto, že jsou zdrojem mnoha dalších chyb a hříchů.

Hříchy se někdy dělí na **lehké (všední) a těžké (smrtné)**. Hřích je těžký, když jsou splněny 3 podmínky:

- člověk ho udělá vědomě,
- člověk ho udělá dobrovolně,
- jde o vážnou věc.

Měli bychom se snažit vyvarovat jakýchkoliv hříchů, i lehkých.

Heslo Dominika Savia bylo: Raději zemřít než zhrěšit.

Víte, že...

- v tom, jak se máme správně chovat, nám pomáhá **SVĚDOMÍ**? Aby svědomí nebylo zmatené a vedlo nás dobře, musíme se o ně starat.

Úkol: Víš, co je to **zpytování svědomí** a jak se dělá?

Zeptej se někoho (kněze, katechetky, rodičů...)

a pokus se to pravidelně dělat.

Text této strany je vhodný pro starší školní věk. Pro mladší školní věk můžeme nakopírovat pouze přední stranu. Zadní strana pak skýtá prostor pro vlastní kreativitu katechetů a dětí k danému heslu.

Některé osobnosti biblických dějin Izraele:

Abrahám – praotec víry;

Izák – Bohem přislíbený syn Abraháma;

Jakub – otec 12 synů, později 12 izraelských kmenů; první, kdo nosil jméno Izrael;

Mojžíš – vyvádí lid z Egypta, skrze něj Bůh uzavírá s Izraelity smlouvu a dává jim Desatero;

Jozue – přivádí lid do zaslíbené země;

Samuel – nejznámější z období soudců;

Saul – první izraelský král;

David – nejslavnější izraelský král, autor mnoha žalmů;

Šalomoun – jeho syn, známý moudrostí, postavil první izraelský chrám v Jeruzalémě;

Eliáš, Elizeus, Izaiáš, Jeremiáš, Ezechiel, Daniel – proroci, kteří lid nabádali vždy k návratu k Hospodinu.

Víte, že...

- v Bibli jsou ještě jiné názvy pro izraelskou zemi? (Kanaán, zaslíbená země, svatá země)
- církvi se někdy říká „nový Izrael“? (12 kmenů – 12 apoštolů; stará smlouva – nová smlouva).

Ze současnosti Izraele:

Vznik Státu Izrael: roku 1948

Hlavní město: Jeruzalém

Počet obyvatel: 5,3 milionů

Náboženské složení: 80,1 % židů, 14,6 % muslimů, 2,1 % křesťanů, 3,2 % ostatních

Měna: šekel

Řeč: novohebrejščina (Izrael = ישראל)

Co je to pobožnost křížové cesty a jak vznikla?

Cestě, kterou šel Ježíš na Golgotu, říkáme křížová cesta. V Jeruzalémě ji poutníci dodnes navštěvují. Latinsky se jmenuje *Via crucis*.

Ti křesťané, kteří nemohli putovat do Svaté země, budovali v minulosti křížové cesty doma, např. v blízkosti poutních míst. Na těchto cestách se lidé modlili. Vznikla pobožnost křížové cesty se 14 zastaveními (kapličkami nebo obrazy).

Zastavení křížové cesty jsou většinou tato:

1. Ježíš je odsouzen na smrt
2. Ježíš přijímá kříž
3. Ježíš padá pod křížem poprvé
4. Ježíš se potkává se svou matkou
5. Šimon Kyrenský pomáhá nést kříž
6. Veronika podává Ježíšovi roušku
7. Ježíš padá pod křížem podruhé
8. Jeruzalémské ženy pláčou nad Ježíšem
9. Ježíš padá pod křížem potřetí
10. Ježíš je svlečen ze šatů
11. Ježíš je přibit na kříž
12. Ježíš na kříži umírá
13. Ježíš je sňat z kříže
14. Ježíš je položen do hrobu

V současné době bývá často připojeno zastavení

15. Ježíš vstal z mrtvých.

Úkol: Zjisti, kde je v přírodě křížová cesta nejbližší tvému bydlišti.

Chrámů mohou být různé.

I katolické kostely se navzájem liší – velikostí, stářím, zasvěcením, architekturou, vybavením. To nejdůležitější však mají kostely společné a nesmí nikdy chybět. Co to asi je?

Nejdůležitější je slavení eucharistie – mše svatá, kdy sám Ježíš přichází pod způsoby chleba a vína. Ježíš je přítomen také v Božím slově, kterému věřící nasloučají, v osobě kněze, který Krista zastupuje, a ve společenství věřících – v církvi.

Všechny věci v kostele slouží k Boží oslavě a mají nám pomáhat k hlubšímu setkání s Bohem i s lidmi.

Víš, co všechno je v katolickém kostele, jak to vypadá a k čemu to slouží?

Například:

ambon, hostie, chrámová loď, kalich, konvičky, kropenka, kříž, křížová cesta, křtitelnice, květiny, lavice, lekcionář, misál, miska s patenou, obrazy, oltář, paškál, sakristie, sochy, svatostánek, svíce, varhany, věčné světlo, věž, zpovědnice, zvony, zvonky...

Neuvěřitelné!

Nejen budovy, ale i každý pokřtěný člověk je Božím chrámem! Chcete se přesvědčit? Přečtěte si *1 Kor 3,16*.

Úkol: Komu je zasvěcen váš kostel? (napiš)